

Komme dertil, at vi ikke kunde bygge Pandersfibe omtap med andre Nationer, hvilke bestandig gaa til større og større Skibe, saa tror jeg, at den Sætning, som jeg fremsatte om, at det var ønskeligt, at vi i Tide forberede os paa et andet Vaaben, hvormed vi kunde bekæmpe Pandersfibene, end netop Pandersfibe, var fuldkommen rigtig, og jeg tror, at den kan forsvares. Jeg har ikke derved opgivet Bygningen af Pandersfibe i Fremtiden; thi jeg kan ikke se saa langt ind i Fremtiden; men saa langt kan jeg se frem, at vi maa være forberedte paa at have andre Vaaben til at gaa imod Pandersfibe med, end Pandersfibe.

Krigs- og Marineministeren: Der er ganske vist flere Punkter, der have været indbragne under Diskussionen, som det kunde være meget fristende for mig at indlade mig paa. Jeg skal imidlertid lade ligge Alt, hvad der ikke ligefrem vedrører den Sag, som nu foreligger til Forhandling, og jeg skal derfor heller ikke indlade mig paa en Diskussion om det: Enten — Eller, som har været bragt paa Omtale imellem flere ærede Medlemmer af det høie Thing, nemlig Spørgsmaalet om et Enten — Eller for Hæren og Flaaden, saa meget mere som et saadant Spørgsmaal efter min Opfattelse er aldeles galt. Det dreier sig jo i Virkeligheden om et: Vaade — Og, idet jo Hæren og Flaaden ere to selvstændige Dele af Væbnet, som hver har sin særlige Opgave, men som begge bør samarbejde til den større Opgave at værne om Landet. Naar jeg har bedet om Odsid, er det kun for at spare overfor enkelte Bemærkninger, som ere bleve fremsatte fra den ærede 2den Landssthingsmand for 10de Kredts (Selsén). Det ærede Medlem henviste til nogle Uttringer, som jeg havde fremsat i Folkethinget ved Finantslovens 3die Behandling, nemlig at jeg, da jeg paa det Indstændigste opfordrede Folkethinget til at stemme imod Udsalgets Flertals Forslag, udtalte, at der derved var den store Fare, at der ikke alene kunde blive Spørgsmaal om en Opfattelse, men ogsaa om en Opgivelse af Pandersfibsbygningen. Jeg henviste til det uheldige Forhold, som vilde indtræde, nemlig, at man kunde frygte for, at de Haandværkere, som havde faaet Erfaring og Dygtighed paa Verftet, vilde gaa bort, med mindre man senere atter vilde betale dem dyrt for at faae dem til at vende tilbage; og jeg fremhævede tillige, at jeg frygtede denne Fare, navnlig fordi jeg var bange for, at, naar Sagen igjen vendte tilbage til Rigsdagen til næste Aar, saa vilde den Votering i Aar, som gik ud paa at negte Penge til Pandersfibsbygningen, blive betragtet af selve Rigsdagen som saa bindende for den, at, naar den een gang

havde negtet Pandersfibsbygningen, saa vilde den gjøre det Samme næste Aar, og saa fremdeles. Navnlig dette Sidste var den Fare, som jeg frygtede; men det var netop derfor, at jeg tillod mig her i Thinget at udtale, at de, som havde bekæmpet mine Forslag, og som havde talt stærkest for det Forslag, som blev vedtaget, udtrykkelig havde udtalt, at de ikke tilsigtede en Opgivelse af Bygningen af større Kampfibe, men at de kun tilsigtede en Opsættelse. Det er dette, jeg har villet llaa fast; det er det, som har gjort, at Regjeringen har kunnet berolige sig, og det er netop derfor, at jeg tror, at denne Situation dog vil være nogenlunde taalelig for en Marineminister, som til næste Aar skal fremsætte Begjæring om Penge, idet det nemlig har været anerkjendt af Folkethingets Flertal af dem, som stemte imod Bevillingen til Bygningen af et Pandersfib, at det dermed ikke var Hensigten at betegne, at man vilde opgive saadanne Skibes Bygning, men kun at man vilde opsætte det til næste Aar.

Selsén: Efter den høitærede Ministers Foredrag, forekommer det mig, at Spørgsmaalet egentlig dreier sig derom, hvorvidt Flertallet i det andet Thing, som negtede Bevillingen, har Ret i, at en Opsættelse af Pandersfibsbygningen i Aar ikke vil være en Opgivelse heraf for Fremtiden, eller om den høitærede Minister har Ret i den Paastand, som han fremsatte i Folkethinget, nemlig at en Opsættelse virkelig vilde være en Opgivelse. Saalænge som dette Spørgsmaal staar som disputabelt, som Noget, hvorefter man danner sig en Mening efter den større eller mindre Tilfid, som man har til den. One eller den Anden af dem, der har fremsat disse Paastande, saalænge kan man jo altid have Saab om, at den høitærede Minister har havt Ret, og at Flertallet har havt Ret. Jeg vil altsaa hengive mig til det Saab, at det virkelig forholder sig saaledes, at en Opsættelse af Pandersfibsbygningen ikke vil være en Opgivelse; thi, hvis dette var Tilfældet, saa vilde jeg, rigtig nok fremdeles have anset det for at være Regjeringens Pligt at forsøge et hvilket som helst konstitutionelt Lovligt Middel til at fremtvinge Bevillingen. Det er vel ganske rigtig, som det ærede 1ste Medlem for 1ste Kredts (Madvig) har sagt, at, naar der er Spørgsmaal om en Bevilling, saa bliver altid den den Seirende, som sidst siger Nei, men det er jo netop et Spørgsmaal, hvem det sidst vil tilfalde at sige Nei, og det er jo ingenlunde vist, at det bliver Folkethinget.

M. Petersen: Efter at vi nu have beskæftiget os med de store Sager, som angaa hele Landets Ve og Vel, er det jo lidt løst